DIÀLEGS EN LA DISTÀNCIA

Entrevista a Manuel Pérez Martínez (Arenas)

Secretari general del PCE(r)

Edita i difon: Comitès per un Socors Roig Internacional

març de 2003

(Edició originària en alemany i l'editada el 2003 pels Ctès. per un SRI, en castellà.
Traduïda al català pel blog **Arenas llibertat**, desembre 2013 .)

Aquesta entrevista hauria d' haver sortit fa ja un temps. Tot i així, diversos motius ha retardat la seva publicació. Un d'aquests motius és la política d'extermini a la que està sotmès aquest comunista a les presons franceses, en les que se li sotmet a un règim d'aïllament sense poder veure's amb cap altre pres i la seva correspondència és sistemàticament intervinguda i retinguda; de fet, aquesta entrevista va trigar varis mesos a arribar a les nostres mans. I això, perquè, com ell mateix manifesta:"...fa molt de temps que no m'arriba res. Casualment, durant el trasllat vaig descobrir una maleta enorme repleta de tot tipus de materials (fins i tot cartes) que no m'havien entregat. Ni tant sols m'han donat cap explicació. És així com funciona aquesta ultrademocràcia: pel que sembla és 'il·legal' llegir revistes, llibres i altres papers a la presó...".

Un altre motiu del retard de la seva publicació ha estat que l'entrevista fou elaborada a petició d'un col·lectiu editorial alemany. Així, doncs, hem hagut d'esperar l'ús i decisió de la seva publicació per aquestes persones,respectant la seva exclusiva, abans que fer-ho nosaltres.

En qualsevol cas i a pesar de la distància en el temps, des que fou elaborada l'entrevista. Hem cregut convenient editar-la perquè el seu contingut ens sembla que conserva plena actualitat.

No obstant, a parer nostre, el més destacable es que, després de romandre més de dos anys d'aïllament a les galeres de l'estat francès, aquest comunista no ha perdut ni un bri de la seva voluntat de resistir i expressar la seva opinió política a través de les escletxes del seu cautiveri.

Amb la nostra humil contribució a reproduir les seves paraules, hem volgut rendir un petit homenatge i mostrar-li la nostra solidaritat.

Igualment, fem una crida a participar en la campanya en curs, en solidaritat davant el judici que, se celebrarà a partir del proper 12 de juny contra els "7 de París": dos membres dels GRAPO i cinc comunistes del PCE(r).

març de 2003

Com veus el paper que fa Espanya econòmica i socialment? Quines són les etapes de la revolució a Espanya?

Jo entenc que la primera d'aquestes dos preguntes es refereix **al grau de desenvolupament** econòmic i social assolits per Espanya...Doncs, bé, aquest es pot qualificar de capitalisme plenament desenvolupat o en **plena decadència** i en el que, en conseqüència, apareix una marcada polarització de classes entre la burgesia i el proletariat. En un país d'aquestes característiques -i amb la segona pregunta- la revolució pendent tant sols pot ser **socialista**.

Ara bé, nosaltres considerem que per establir una tàctica encertada de la revolució que ens "apropi" a la presa del poder polític, no és suficient amb tenir en compte el nivell de desenvolupament de les forces productives (el que proporciona la base material pel triomf); és precís també prendre en consideració altres factors importants com, per exemple, el procés que ha seguit el desenvolupament o implantació del capitalisme i el règim polític resultant. I és això el que fa que el problema de les "**etapes**" de la revolució a Espanya resulti més complexe del que pugui semblar per sobre.

Però, per resumir-ho,(una explicació més completa apareix en el nostre Programa), puc dir que, en la nostra concepció, no és possible dur a terme la revolució socialista a **cap país** sense una prèvia acumulació de forces revolucionàries i sense un període (o "etapa") més o menys perllongat d'educació política democràtica de les masses.

Quin paper té la dependència d'Espanya dels EUA i d'Alemanya?

Nosaltres considerem que l'Estat espanyol, conforme a la seva mitjana entitat econòmica, financera, política i militar, disposa d'una relativa independència, la qual cosa li ha permès fins ara defensar amb algún èxit els interessos de l'oligarquia financera dominant.

Tot i així, amb el canvi de la situació internacional que ha comportat la "caiguda del mur" i altres, l'Estat espanyol s'ha vist obligat a decantar-se de part d'un dels dos grans blocs imperialistes que s'estan perfilant a l'horitzó. Tota vegada, el que més ha cridat l'atenció d'aquest assumpte, és que no s'ha posat de la part que molts esperaven i que, en definitiva, semblava més lògic (del costat d'Alemanya) sinó que s'han alineat amb els EUA; és a dir, amb els principals rivals d'Alemanya i del "bloc" europeu.

I es que l'oligarquia espanyola no està realment interessada en que segueixi endavant el projecte **Euroimperialista** amb l'hegemonia d'Alemanya. I tot això per la senzilla raó de que amb ell -degut sobre tot a les grans pressions i amenaces dels EUA-, té molt a perdre.

En realitat, el capitalisme espanyol tem més per les seves inversions a Llatinoamèrica i pels seus vells plans de recolonització d'aquells països -dependents de la voluntat dels EUA- que els conflictes amb els seus "socis" de la UE. També domina entre els governants de Madrid la temença pels resultats "disgregadors" de la "unitat de la pàtria" que, amb la quasi total seguretat, portarà el federalisme que preconitza Alemanya per a la conformació política del bloc hegemonitzat per ella mateixa i en el que l'estat espanyol corre el risc de quedar reduït a la mínima expressió.

No és casual que el govern d'Aznar hagi situat el "terrorisme" en el centre de la seva actuació política "pro" europea, i que des d'aquesta posició estigui exportant la seva legislació especial, els seus mètodes i formes de dominació obertament feixistes a tot el continent. Es clar que per això mateix s'ha assegurat l'aliança amb Anglaterra i els feixistes italians (els interessos dels quals són més o menys coincidents front a l'"eix" franco-alemany) així com el recolzament "logístic" dels EUA. El que porta en paral·lel, lògicament, el sotmetiment d'Espanya a l'estratègia agressiva i de dominació mundial de la "hiperpotència".

Com feu front a la feixistització accelerada que té lloc actualment en tots els països?

Bé, jo penso que aquest fenomen és un clar símptoma de la crisi general i de la descomposició del sistema capitalista. Per tant, no queda més sortida que promoure i organitzar a totes les parts la revolució socialista.

A aquesta finalitat cal començar a oposar-hi resistència de totes les maneres possibles -i encara i tot també les "impossibles"- als plans de les oligarquies financeres destinades a "superar la crisi" a costa de les masses i per mitjà d'una nova guerra imperialista de rapinya. I és ben clar que la principal preocupació de tots els comunistes marxistes-leninistes i dels obrers amb consciència de classe no pot ser una altra en aquests moments més que unir les seves forces i reconstruir el partit allà on no existeixi.

En aquests dos terrenys, és a dir, en la de la lluita de resistència antifeixista i en la de la reconstrucció del Partit- que a Espanya fou destruït per la camarilla revisionista de Carrillo -nosaltres hem fet un bon camí, havent acumulat algunes valuoses experiències; encara que, sembla clar, que ens queda molt per recórrer, per fer i aprendre.

Quines són les vostres crítiques més importants al PCE sota la direcció de José Díaz?

Nosaltres considerem que la política del Front Popular antifeixista impulsada pel Partit sota la direcció de José Díaz i la Internacional Comunista, fou una política justa i que el Partit no li va mancar durant aquell període (1936-1939) la fermesa necessària i l'empenta per dur-la a la pràctica. Això és el més important i el que hem de destacar. No obstant, han de ser tinguts en compte els errors greus que va cometre el partit, a fi d'extreure'n lliçons de tots ells i poder evitar-los en el present i en el futur.

Aquests errors, sota el nostre punt de vista, foren de dos tipus: polítics i militars...(Naturalment que sempre existeix un "fons" ideològic en tot error polític important). En el terreny polític, és sabut per l'autocrítica que va fer la Direcció del Partit un cop "finalitzada" la guerra, que es va afeblir la vigilància revolucionària i la lluita ideològica dins del Front Popular, amb la qual cosa es va facilitar la tasca dels capitulacionistes, líders socialdemòcrates i anarquistes que conspiraven contra el Partit Comunista. Fins l'extrem de que aquests elements pogueren organitzar i finalment dur a terme el cop d'estat "Casadista" -que va suposar una veritable punyalada per l'esquena a la República i l'entrega de desenes de milers de combatents comunistes a les tropes de Franco- sense que la Direcció del Partit donés alerta a les masses.

En el terreny militar, es pot dir que el Partit no va mantindre la seva independència, el que li va impedir de crear la guerrilla i aplicar una estratègia de Guerra Popular Perllongada que hagués proporcionat, amb tota seguretat, al poble la victòria després de la II Guerra Mundial o potser fins i tot abans que aquesta finalitzés.

Quines són les etapes decisives de la degeneració revisionista del PCE?

Es donaren nombrosos "moments" importants en aquest procés...Perquè fou tot un procés que tingué el seu inici en el període de la guerra de resistència contra el feixisme, període, com he assenyalat, es varen cometre greus errors.

Santiago Carrillo i la seva banda, al principi, no feren més servir-se'n d'aquests mateixos errors per pujar llocs dins el Partit i, un cop es feren forts en la direcció convertiren aquests errors en el fonament de la Línia Política del Partit fins dur-lo a la liquidació. Tot aquest procés fou afavorit, en gran mesura, per la dispersió de la direcció així com per les detencions i assassinats de nombrosos quadres veritablement comunistes, en la que prengueren part molt activa els mateixos carrillistes, el que facilità extraordinàriament les sevs intrigues i manipulacions.

Però el moment més decissiu de tot aquest procés de degeneració i destrucció en tots els ordres de les idees, les activitats polítiques i el funcionament del PCE fou, sens dubte, la celebració el 1956 del XX Congrés del PCUS, en tant que va proporcionar un importantíssim suport a Carrillo i als seus incondicionals del moment. D'aquesta manera pogueren aquests proclamar la seva política de "Reconciliació Nacional" i culminar la seva obra destructiva.

Quina posició tens front la concepció de la Unió Soviètica socialimperialista sota la direcció de Brezhnev (amb la invasió de les tropes socialimperialistes a Txecoslovàquia i més tard a Afganistan?

El nostre Partit, el PCE (r), mantingué durant molt de temps aquesta mateixa concepció sobre el "socialimperialisme soviètic" (de manera que no ens és completament desconeguda), per per suposat que després adoptarem una posició més "matisada". En aquest canvi va influir molt el fet que els revisionistes xinesos, que usurparen el poder després de la mort de Mao, proposessin la formació d'un "front únic de lluita contra el socialimperialisme soviètic" que inclogués fins i tot als EUA.

Per a nosaltres seguía sent clar que sota la direcció de Brezhnev, l'URSS continuava la política de restauració del capitalisme i de traïció a l'internacionalisme proletari iniciada per Jruschov. Però aquesta política no podia ser qualificada com a "socialimperialista".

Cal tenir en compte que l'imperialisme, tal com ho va demostrar Lenin, no és una "política" (la més "desitjable", en un moment donat, per determinats cercles o partits); ni tant sols la intervenció militar en un o varis països estrangers pot ser qualificada com a tal "política" imperialista si no es donen les condicions econòmiques, socials i històriques perquè així sigui. Doncs **l'imperialisme**, en el sentit modern, contemporani, és una **noció o categoria històrica** que designa una **etapa especial**, particular (la darrera) del desenvolupament del capitalisme: **l'etapa monopolista i financera**. De manera que sense aquesta estructura(o "supraestructura", com la va anomenar Lenin) no es pot parlar seriosament d'imperialisme i menys encara de "socialimperialisme".

Per la resta, el **socialimperialisme <u>sí</u>** que es pot considerar com una **política**: la política dels caps socialdemòcrates i revisionistes dels països capitalistes, que parlen als obrers de socialisme mentre que, a la pràctica, dònen suport a l'estat de les seves burgesies monopolistes i financeres en el saqueig d'altres països i en la guerra imperialista.

En quant a la "invasió de tropes socialimperialistes a Txecoslovàquia" a que es refereix la pregunta, jo penso que només es pot explicar correctament si es té en compte el **resultat de la II Guerra Mundial**, que, com es sabut, va dividir en dos grans blocs econòmics, polítics i militars diferents i enfrontats entre sí...És allò que s'ha vingut a anomenar "la Guerra freda", de tal manera que successos com aquest es produïren abans a d'altres països.

A Afganistan, sota el meu punt de vista, tongué un altre caràcter, ja que en aquest país es va produir una **revolució democràtico-popular** contra la que -com l'experiència ha demostrat- es llançaren com llops afamats tots els reaccionaris i els imperialistes del món. Per què no reconèixer que, en aquestes condicions, la intervenció "soviètica" a Afganistan tingué un aspecte positiu de forma semblant al succeït a Angola, Cuba i Vietnam?

Com veus el desenvolupament de la política d'ETA?

Jo no veig, simplement, cap "desenvolupament de la política d'ETA". Aquesta organització armada nacionalista de tipus revolucionari fa actualment el mateix que ha fet sempre i amb idèntica perspectiva política. En aquest sentit pot ser qualificada com una organització "immobilista".

No cal sorprendre's per això, ja que l'Estat imperialista espanyol no és menys, sinó molt més immobilista que ETA. Fins i tot es pot assegurar que els fatxes espanyols han reculat, han tornat als seus orígens. I això no tan sols en el que fa a la seva política centralista i opressora dels drets de la nacionalitats, sinó també en tota la resta de terrenys de la vida econòmica, social, política i cultural...Veritablement, “la segona transició” que anuncià el capitost Aznar en el seu programa electoralista, ha resultat ser una **contrareforma** en tota regla.

No cal dir que aquesta ofensiva feixista (que ha estat facilitada i en la que hi col·laboren els socialfeixistes) no podrà ser aturada ni contrarestada amb simples paraules o amb un nacionalisme estret que receli i giri l'esquena a la classe obrera; i menys encara, amb l'anomenada burgesia “nacional”..., amb aquesta mateixa burgesia que explota al màxim als treballadors i participen directament en la repressió del moviment popular.

Aquesta és la causa principal d'aquest “immobilisme” al que m'he referit en la política d'ETA i del conjunt del MANB, per no parlar dels seus retrocessos electorals, etc. El que posa de manifest que, en realitat, ells no estan per la independència i el “socialisme”, com pregonen en els seus pamflets sinó per una autodeterminació condicionada pel capitalisme; encara, això sí, modificada, més “radical” o escorada cap a l'”esquerra”, però en essència la mateixa persegueix el Partit Nacionalista Basc (PNB): és a dir, una autodeterminació que impedeix, de fet, accedir a la veritable independència. I es que aquesta, actualment, tan sols pot fer-se realitat amb el socialisme.

Tot i això, nosaltres sempre hem donat suport i continuarem donant-hi al poble basc i als demés pobles oprimits per l'Estat espanyol en la seva lluita per l'autodeterminació, i respectarem la decisió que prenguin. Es clar que això no vol dir que donem suport a les burgesies d'aquestes nacionalitats en la seva pretensió de perpetuar l'explotació dels “seus” obrers, amb les avantguardes de les quals mantenim, i procurarem seguir mantenint en el futur, justes i combatives relacions internacionalistes.

Com valores el moviment de les masses, dels obrers, camperols i estudiants a Espanya?

Em sembla que no es pot parlar d'un de sol i mateix moviment. Perquè si bé és cert que n'hi ha nombrosos problemes i reivindicacions comunes i tots -obrers, camperols i estudiants- s'enfronten a un mateix enemic- que és la gran burgesia monopolista i el seu Estat feixista -no ho fan pels mateixos interessos i objectius de classe. Això caldrà tenir-lo ben present sempre, però especialment en moments com els presents, en què existeix una gran confusió i apareixen per totes bandes abundants oportunistes de sota les pedres.

La realitat és que degut a aquesta confusió, a la divisió i al “sectorialisme” el Govern, el PP, la patronal i la banca (no perdem de vista a l'església catòlica!) estan arrasant amb totes les conquestes socials, econòmiques i polítiques arrancades pel moviment obrer i popular en desenes d'anys de lluita. Això es deu també -i en no poca mesura- al fet que la classe obrera tampoc actúa unida i per clars objectius de classe. I això mateix a pesar dels enormes esforços que ha vingut fent el nostre Partit en aquest sentit. Encara que també és cert que la situació tendeix a un canvi.

Ara mateix s'està produint un increment notable del moviment espontani de les grans masses, així com una major radicalització de les lluites de nombrosos sectors de treballadors. La crisi econòmica, financera i social que sacseja avui des dels fonaments al conjunt del sistema capitalista, està actuant en favor d' una reactivació del moviment obrer i popular en tots els països i en l'elevació de la consciència política. Però això s'està produint en molts casos sota una orientació reformista i demagògica, quan no obertament reaccionària.

Quines són les etapes de desenvolupament del PCE (r) i quins són els seus documents més importants?

Hi va haver una primera etapa de set anys de durada que generalment no compta i que, no obstant, fou decisiva en tant que, es pot dir, en ella es crearen les condicions i es formaren les "bases" ideològiques, polítiques i orgàniques per a la reconstrucció del Partit. Em refereixo al període de l' "Organització Marxista Leninista d'Espanya (OMLE)".

Després d'aquesta primera etapa, que va culminar amb el Congrés de Reconstitució del Partit celebrat el juny de 1975 (abans s'havia celebrat una Conferència) entrem en un altre període particularment intens d'activitat política, a través de la qual es posà a prova al Partit tant sols néixer. Aquesta segona etapa, en la que el PCE(r) va jugar un paper de veritable avantguarda en denunciar pràcticament en solitari la maniobra reformista del règim, va concloure amb la detenció del Comitè Central del Partit, l'octubre de 1977, quan estàvem celebrant una reunió plenària.

Després de l'empresonament de la Direcció es va obrir una llarga etapa, que nosaltres anomenem de la "travessa del desert" en la que haguérem d'enfrontar-nos contra una repressió ferotge, mentre la resta de partits i grups "comunistes" es dissolien o eren assimilats pel règim de la "reforma".

I, bé, ara, i des de fa un temps, ens trobem en una nova quarta etapa, el començament de la qual es pot situar en el IV Congrés del Partit celebrat el setembre de 1998. aquesta nova etapa podem qualificar-la com de **consolidació** orgànica del Partit, així com de **reafirmació** en la seva Línia Política de Resistència Antifeixista.

Sobre els documents més importants del PCE (r), destaquen, a més del seu **Programa i Estatuts**, els següents articles, fulls i recopilacions (d'aquests tant sols poso el títol general).

-Sobre la estrategia de la lucha armada revolucionaria

-Partido y movimiento

-En defensa del comunismo

-Aproximación a la Historia del Partido Comunista de España

-Sobre los cambios en la composición de la fuerza del trabajo

-La mujer en el camino de su emancipación

-La clase obrera ante la cuestión nacional

-Una crisis de estado

-La superconfusión absoluta (sobre la crisis y el derrumbamiento del capitalismo)

-La desmundialización

-Línea de masas y teoría marxista del conocimiento

-¿Es el maoísmo el marxismo-leninismo de nuestra época?

-Lo universal y lo particular

-El problema de la identidad

-La guerra imperialista

-Sobre la línea del movimiento comunista internacional

-Resoluciones presentadas al Congreso Mundial para la Amistad y la Solidaridad con el Pueblo Soviético

Pots descriure la repressió contra el PCE(r) a França i a Espanya, en particular el procés contra els "7 de París"?

La repressió política i més concretament, la que exerceix l'estat capitalista contra els comunistes, s'ha convertit a Espanya en una cosa "típica", legal i, per descomptat , molt "democràtica". Cal tenir en compte que la permanència del franquisme (del terrorisme feixista obert) durant més de quaranta anys, i el procés que li ha seguit en l'anomenada "transició a la democràcia" del mateix règim sota les lleis i tribunals d'excepció, intents colpistes i guerres brutes, han marcat profundament a la societat espanyola. Per altra part cal tenir en compte també que la política de "reconciliació nacional" que preconitzaren els poca-soltes carrillistes no tenia una altra finalitat, en realitat, -a banda de procurar-se una col·locació de la mà del règim- que liquidar tota resistència, a la vegada que li oferien a l'oligarquia la coartada que estava buscant per a continuar la repressió del moviment democràtic i revolucionari, en nom de la democràcia.

Per tots aquests motius no es gens sorprenent el fet que el PCE(r) -igual que altres organitzacions- hagi estat sempre perseguit i reprimit de manera ferotge.

No faré aquí un recompte de les "baixes" que ens ha causat l'enemic, ni de les tortures patides, ni de les inacabables condemnes a les cel·les d'aïllament. Tampoc em pararé en comentar les campanyes d'intoxicació de l'opinió pública que solen acompanyar l'acció dels repressors. El més destacable de tot això es que, al començament, aconsegueixen crear confusió i aterren a nombroses persones. Es clar que a llarg termini, si sabem resistir, i prosseguim la lluita, tot això es torna en contra d'ells.

Doncs bé, la qüestió és que ara estan tractant d'estendre aquesta mateixa política de terror obert a tota Europa, on, com se sap, l'Estat feixista espanyol està actuant com l'**avançada o força de xoc de la contrarevolució**.

Es aquí on cal situar el nostre processament. Per la resta, el que l' Estat francès i el seu govern de l' “esquerra plural” s'hagin prestat a col·laborar -a l'igual que tots els partits socialdemòcrates i socialfeixistes- en aquesta farsa criminal, no ha d'estranyar el més mínim, donat que tots ells estan igualment interessats en reprimir al moviment obrer revolucionari i en crear un clima de terror favorable als seus plans **euroimperialistes**.

Així doncs, aquest és un **procés polític muntat contra el PCE(r)**, per més que ho vulguin emmascarar, un procés amb el que els feixistes van a posar en pràctica l'anomenat “espai policial i judicial europeu”, la finalitat del qual no és altra que criminalitzar el Moviment de Resistència.

Ni una sola de les acusacions que fan al nostre Partit ha estat demostrada en els més de 16 mesos que dura ja la instrucció (el sumari està buit); malgrat això, ben poc importa, ja que la sentència contra el PCE(r) i contra el conjunt del moviment comunista i democràtic d'Europa estava ja dictada abans, inclòs, de la nostra detenció.